

Feltételes adóbírság: A NAV fizetne azért, ha nem firtatják, jogszerű-e a határozata. (2017.10.27)

A nyáron közzétett Art. törvénytervezet indoklása még ezt tartalmazta:

„A Tervezet a 200 százalékos bírságmértéket 100 százalékra csökkenti, mivel a tapasztalatok alapján érdemben nem motivál a jogkövetésre a kiemelten magas 200 százalékos bírság, jellemzően csak a meg nem fizetett tartozások összegét növeli.”

Ekkor még a költségvetési szempontok kerültek előtérbe. Az adóhatóság dolgozóinak prémiuma, jutalma viszont a megállapított adóhiánytól függ akkor is, ha az sohasem folyik be a költségvetésbe. Lássunk csodát, az adóhatósági egyéni érdek felülírta a költségvetési és az adózói érdeket és a 200 százalékos adóbírság összege mégsem csökken 100 százalékosra a parlament elé terjesztett T/17994 törvényjavaslat szerint. Nesze neked nemzeti adókonzultáció. Azt ugyanis nehezen tudom elképzelni, hogy „az adózók kérték”, hogy maradjon mégis a 200 százalékos adóbírság. Mitől változott meg a jogalkotó véleménye? **Ez a jelentős visszalépés kihat egy másik új jogintézményre, a feltételes adóbírságra is.** Ennek így hangzott az indoklása a nyári törvénytervezetben:

„A csupán időhúzást célzó fellebbezések visszaszorítása érdekében (a fellebbezés elbírálásáig nem jogerős a határozat és nem esedékes az előírt fizetési kötelezettség) bevezetésre kerül a Tervezet szerint a feltételes adóbírság kedvezménye. Ennek értelmében, ha az adózó lemond az adóellenőrzés megállapításairól hozott határozat elleni fellebbezéséről és az esedékességig megfizeti az előírt adókülönböt, mentesül a kiszabott adóbírság 50 százalékának megfizetése alól.”

Az adóhatóságnak végre tudomásul kellene vennie, hogy a jogorvoslati joggal élés az esetek többségében nem időhúzási céllal történik. Aki csak időhúzás miatt fellebbezne, bár meg tudná fizetni a megállapított adóhiányt és jogkövetkezményeit, annak az időhúzás érdekében nincs értelme tetemes fellebbezési illetéket fizetni csak azért, hogy nyerjen két-három hónapot. Ezért teljes mértékben téves álláspont, hogy – egy kalap alá véve az összes adózót - az időhúzás feltételezésével korlátozni kell a jogorvoslati jogot. A jogalkotói szándéknak, nyilatkozatoknak az felelne meg, ha a feltételes adóbírság intézménye ahhoz kötődne, hogy az adózó a „**végleges határozatban előírt adókülönböt esedékességig megfizeti, mentesül a kiszabott adóbírság 50%-ának megfizetése alól**” [Art. 216.§].

A T/17994 törvénytervezet szövege ellentmond a kormány.hu-n „*Még egyszerűbb lesz az adózás*” című tájékoztatóban megjelenteknek is:

„A beérkező javaslatok nyomán az adózók jogorvoslati jogát helyeztük előtérbe az eljárás gyorsításával, egyszerűsítésével szemben”.

Augusztus közepéig 8 módosítási javaslatot nyújtottam be a tervezetekhez. Ebből kettő került be a parlament elé beterveztett törvényjavaslatba, a többi nem. Az itt leírtak is szerepeltek a javasolataim között. A jogalkotói indoklás alapján érthetetlen, miért nem fogadták el.

Az Alaptörvényben biztosított alapjog, a jogorvoslathoz fűződő jog. Ez fenyegetéssel, anyagi előny kilátásba helyezésével nem korlátozható. Pénzt ajánlani azért, hogy az adóhatóság tudatos jogsértést követhessen el és a jogsértés soha ne derüljön ki? Ez a látszólagos könnyítés az adóhatóságnak lehetőséget ad a joggal való visszaélésre. Ez egy számpéldával könnyen alátámasztható. Példa:

Ha a NAV 1 millió forint adóhiányt állapíthatna meg jogszerűen 200% adóbírsággal, akkor az adózónak 3 millió forint fizetési kötelezettsége lenne.

Ha ezzel szemben a NAV 1,5 millió forint adóhiányt állapít meg 200% (3 millió forint) adóbírsággal, akkor a fellebbezésről lemondással a fizetési kötelezettség ugyanannyi, 1.500 ezer + 1.500 ezer = 3 000 ezer forint lesz.

A számpéldából látható, hogy a NAV büntetlenül számolhat fel jogtalanul 50% adóhiányt, mert még ekkor sem éri meg a bizonytalan kimenetelű fellebbezés. Akkor sem jobb a helyzet, ha „csak” 50% adóbírságot állapít meg az adóhatóság. Még ekkor is 20 százalékos tudatos jogsértést követhet el büntetlenül a NAV, mert nem érné meg a fellebbezés az adózónak. A tervezett szabályozás így nem ösztönzi az adóhatóságot a törvényeknek megfelelő – nem jogsértő – határozatok meghozatalára. Az adóhatóság ügyfélbarát koncepciójába nem fér bele az adóhatóság tudatos jogsértését lehetővé tevő, sőt arra ösztönző jogszabályi környezet. Az elmúlt időben általánossá vált az adóhatósági gyakorlatban, hogy szinte minden esetben 200%-os adóbírságot állapított meg, mert így egyrészt elkerülheti a kötelező mérlegelést, másrészt a 200 százalékos adóbírság alkalmazásának feltételei annyira általánosak, hogy bármikor alkalmazhatja a NAV. Összegezve az adózó semmit sem nyerne a látszólagos könnyítéssel. **A jogalkotónak el kellene döntenie, hogy mi a célja: az adóhiányok határidőben megfizetése, vagy a jogorvoslati jog korlátozása.** Ez eddig nem derült ki. Ha a költségvetési szempontok kerülnének előtérbe, akkor a feltételes adóbírság intézménye a határidőn belüli megfizetéshez kötődne és nem a fellebbezésről lemondáshoz. Ám úgy tűnik, hogy a költségvetés érdekében itt is az adóhatóság személyes érdeke került előtérbe. A fark csóválja a kutyát? A NAV nem akar ügyfélbarát lenni.

Angyal József okleveles adószakértő, +36 20-9429-386, www.angyalado.hu